СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

ПРО ЩО ДАВНО ВЖЕ БУВ ЧАС СКАЗАТИ.

Вінніпеґ, Ман.

Хвальна Редакціє!

Не відмовте помістити те, що до Вас пишу, бо про те давно вже треба було сказати, але не було кому. Минулося те все між собою і далі мниться та не одному з нас, народовців, вже нудно стає.

Пильно слідив я і багато инших членів з Народного Дому за тою полемікою над українською інтеліґенцією, що велася на сторінках "Укр. Голосу" та "Укр. Роб. Вістей". Ми дуже добре бачили, що полеміку почав "Укр. Голос" довжезними статтями цілком безпідставно, бо "Укр. Роб. Вісти" не давали до цего ніякого приводу. Ми бачили також, що "Укр. Роб. Вісти" довго на те нічого не відповідали, й коли відповіли, то словами галицького вченого М. Возняка та словами "Нового Часу". Ой, ми бачили також, як після цего ще гірше казилися редактори з "Укр. Голосу", як один із його штабу, побачивши "Укр. Роб. Вісти" в одного з членів Народ. Дому сказав: "Кинь, бо заразишся".

Але не про це я хочу писати. Я хочу вияснити Вам і всім читачам, чому то "Укр. Голос" почав ні з сього ні з того писати та вболівати за інтеліґенцією. Почав він писати про неї і до цего часу пише не тому, що більшовики є проти інтеліґенції. Про більшовиків йому байдарзо. Він почав так обороняти інтеліґенцію проти більшости членства Народного Дому, а більшовиками тільки закривався. Вже довший час ведеться суперечка між робітниками - членами Народного Дому а інтеліґентами. Довго вже вона ведеться. В тій суперечці часто приходиться вмішувати й більшовиків. Робітники, члени Народ. Дому часто вишкають очи інтеліґентам, своїм лідерам, організацією й роботою при Укр. Роб. Домі. Вони порівнують роботу лідерів з Роб. Дому з роботою наших інтеліґентів і кажуть:

"Дивіться, що тамті роблять, а що ви робите? Лідери з Робітничого Дому завжди на сцені, на плятформі, на зборах, на пікніку, всюди, де робітники, там і вони. А де ви? Чорт вас в очи бачить від виборів, сидите десь по збіжених чи сіпарських офісах, адвокатуєте, аґенствуєте, а коли приходять вибори, тоді з'являєтеся, тягнете нас або на союз з польською шляхтою, або до консерватів, чи лібералів, а потім знову пропадаєте. Та вам то нічого, бо ви поховаєтеся у своїх офісах і бачите там таких, як і самі. А ми, робітники, йдемо до праці, а при роботі стрічаємося з иншими українськими робітниками і пємо за ваші гріхи, що часто аж до плачу доходить".

Якийсь час говорено це так тільки між собою, а нарешті це прийшло на річні збори членів Народ. Дому, які відбулися при кінці січня ц. р. Там вивязалася дискусія й частина членів-робітників почала говорити, що досить вже нам бути попихачами ріжних аґентів, що вислуговуються ріжним політичним партіям та релігійним сектам. Дійшло до того, що хоч є поважне число членів Народ. Дому, то робота його ограничена, хіба аж в часі виборів прийдуть наші лідери та будуть просити, щоб ми голосували на якогось панського кандидата, наговорять нам купу гарних фраз і вилають більшовиків. Перше вилають більшовиків, а потім кажуть: "Дивіться на більшовиків, як вони тримаються разом, так і ми тримаймося". Кого-ж ми будемо триматися, коли по виборах ви зі свічкою цих панків не найдете, їх тоді вже нема до народної роботи. А спитаєш, то викручуються Якиміщаковим сіном (так таки було сказано на річних зборах). На зборах ставилося питання: "Що доброго зробили наші патріоти для українського народу в Канаді? Де піди між люди, пробуй затягнути когось в члени Народ. Дому, то почуєш — а що ваші пани доброго роблять чи зробили? Що сталося з кооперативою? Як мається справа з самим Народним Домом? Чи багато вже сплачено довгу з тих жертв, що на него зібрано? До кого тепер належить той будинок?

Коли підраховано на зборах, то показалося, що з підприємств, себ-то з концертів, пікніків, представлень в більшости був недобір, бо публика не приходила. Чому? Може тому, що підприємства відбувалися в суботі, де на другий день мала правитися служба божа, чи може тому, що наша інтеліґенція не бере участи? Вона каже, що не має часу, але на забаву, вечерниці, де бувають смачні перекуски, де буде припечена курка чи гуска, привезені з фармів, то тоді саля Народ. Дому по береги наповнена патріотами. Тоді як наслухаєшся їхніх промов, то здається, що ми у власній українській державі, на чолі у нас вони, великі мужі, дипльомати. А на другий день — дивись, а вони вже коло консерватів увихаються. Наші інтеліґенти страшать нас більшовиками, але кожний з нас, робітників знає, що робітнича організація робить свою роботу чесно, солідно для добра своєї організації і хто з нас працює з членами робітничої організації, то нераз набереться встиду. Бо вони мають щось сказати про роботу своєї організації, а ми ні.

На цих зборах було поставлено справу так, щоб перевести реорганізацію, зробити з Народ. Дому робітничу організацію і приняти у свої ряди тільки ту інтеліґенцію, що хоче разом з робітниками працювати, а инших усунути. На це один з присутних панків поставив питання, яким робом думають невдоволені зробити з Народ. Дому робітничу організацію, що-б це мала бути за робітнича організація та яким способом думають члени змусити інтеліґенцію до праці?

На цему сталося замішання й збори не докінчено було, але перенесено на другу суботу. Я не буду тут розводитися багато, бо це виглядало-б, що я викриваю внутрішні справи організації. Скажу лише, що після цего почалися спори між робітниками, членами Народ. Дому і інтеліґентами. Лідери собору тягнули всіх до собору. Вони ладні були залишити Народний Дім і других кликали за собою. Через те появилася в "Укр. Голосі" з 11. травня ц. р. "Заява Українського Народного Дому в Вінніпеґу" за підписами голови й секретаря. Не те сказалося в тій заяві, що хотілося, бо як сказав один з членів Народ. Дому на лекції М. Січинського. "Ми не маємо своєї ґазети, щоб сказати те, що ми хочемо". Але те, що сказано в тій заяві Укр. Народ. Дому, вже багато говорить головно для тих, що вміють читати. А може ви запримітили, що та заява появилася в часі, коли "Укр. Голос" писав довгі статті про інтеліґенцію ("Бий інтеліґентів"). Тож не проти більшовиків він їх писав, але проти тих народовців, що почали пильніше приглядатися до роботи інтеліґентів та розбиратися в ній. Слизьке почули наші панки під ногами і вдарили на алярм. В ґазеті писали, що то більшовики кажуть "бий інтеліґентів", а вдалачці з нами, коли ми їм до очей говорили правду, то вони тільки на нас кричали: "Ви наслухалися демаґогів, ви нічого не знаєте, лише патякаєте, ви живете чужим розумом. Ви ходите по ріжних мітінґах, а там вчуєте демаґога, як він викрикує на інтеліґентів, то й самі починаєте теї самої".

Нам до очей одно стріляли, а в ґазеті що иншого писали — більшовиків дали. Свистуна навіть мучеником хотіли зробити. Думали, що позискають для него симпатію серед членів Народ. Дому тим, як напишуть, що якісь страшні більшовики хотіли його розстріляти 1919 році. Але всі розумніші члени Народ. Дому з того лише посміялися, бо годі найти варіята, щоб такому повірив. Ми добре знаємо лють наших панків на більшовиків і коли-б дійсно цему була правда, коли-б панки з "Укр. Голосу" справді мали якісь докази, що "більшовики мали розстріляти Свистуна, то про це говорилося-б в суді, а не на шпальтах "Укр. Голосу".

Я вже багато розвівся, але я хотів в інтересі правди сказати, що "Укр. Голос" так старанно виблюовав інтеліґенцію на своїх шпальтах не перед більшовиками, але перед народовцями, перед якими ці панки вже втратили довіря. Більшовиками "Укр. Голос" тільки прикривався. Тепер Свистун каже на Січинського: "Приїхав ще один демаґог". Це він каже після того, що сталося на лекції Січинського в соборі, а перед тим, то казав: "Поважаний пан Січинський".

На цему покищо кінчаю, а як треба буде, то напишу ще більше, бо не можу більше мовчати.

Народовець.

З ЖИТТЯ ЗАЛІЗНОДОРОЖНИКІВ.

Ред Пес, Б. К.

Нераз по укінченню праці пробую я написати дещо до "Укр. Роб. Вістей" про життя наших залізнодорожників, але після перших спроб я мушу залишити цю думку, бо рука не служить, трясеться, мов у пропасниці.

Від чого в чороробо руки трясуться, це кожний робітник знає; від тяжкої натуги мускулів, від надмірної тяжкої праці й виснаження.

Залізнодорожний робітник або секшинмен — це справжній робочий віл: цілий день борикається з 85 фунтовими "джеками", тайзами, рельсами, повитягає з плечей руки тяжким гамером, шуфлею і т. ин., а притім кровожадні комарі, їдовиті мухи з білими ніжками і всяка инша погань висисає з нього кров, вигризає ями в його тілі.

Зігнутий у двоє, бігує він це камінням, що аж піт очи заливає, а коли підведеться, то в очах пожовкне, в крижах мов ножем заколе, в ухах задзвонить — і, здається, летить він в безодню. А вечером, останки сил, які ще залишаються, треба віддати на помпання гендкарою з 8 миль до дому. І так день — в день — на сонці, на морозі, на вітрі, на дощі, від години до години, а часто ще й поза години.

В неділю також нема відпочинку: треба-ж шмаття піпрати й полатати, себе обчистити, їсти зварити, а там о скільки ще часу залишиться, — треба й листа написати, ґазету прочитати і т. ин.

Ось таке то життя чорнороба-секшинмена. Нераз питаю себе: "Невже-ж це все, що маю з життя і чи можна назвати це людським життям, в якому людина поносить стільки мук і праці тільки на це, щоб могти продовжати його в тих муках, а в кінці здохнути десь в рові з голоду й виснаження, або під колесами машини?! Бо чи-ж і можна чогось ліпшого сподіватись в життю при 30 до 40 ц. заробітної платні на годину і при цій величезній дорожнечі на Ред Пес?! Ось послухайте лише, які тут ціни на харчеві продукти: Два боханчики хліба — 25 ц., яйця 40 ц. до 70 ц. за дозин, свинське мясо по 37 ц., а волове по 30 ц. фунт, 100 фунтовий мішок бараболь $3.00, тобто по 3 ц. за фунт.

Овочі, хоч і недалеко від нас родяться, але коштують вони надзвичайно дороще, чим тих, до яких треба везти їх 1.000 миль.

Самітньому робітникові можна ще сяк-так з бідою вижити, але фамілійні таки вже ніяк не в силі звести кінців до купи: вони мусять терпіти злидні.

Спитає дехто: "А хто-ж вас тримає там? Чому не заберетеся в инші сторони, — де краща робота й краще можна вижити?"

Думав я нераз таке саме, але сьогодня я вже розумію, що це все переливання з пустого в порожнє. Робітникові-чорноробові нема сьогодні ніде кращого життя, ні кращого зарібку; коли кину цю роботу, то знайду ще гіршу, або може й зовсім ніякої — опинюся на безробіттю, як сотки й тисячі инших чорноробів.

Коли-б тут тримало мене сто румунських, чи польських жандармів, то тоді я скорше змігби втечи звідсіль, чим зараз, будучи на демократичній "волі" буржуазного ладу. Цей нужденний, проклятий доляр, без якого годі дихати, є гіршою неволею, чим колишня фізична неволя. Та коли-б то можна з того долара мати хоч яку користь і полекшу, а то звідки прийде, туди й назад вертає — в кишені спекулянтів. Замість долара залишаються чорнобобові мозолі на руках та горби на плечах, а долари вертають до визискувачів.

Нема в цих сторонах ніяких инших жильців окрім робітників і їх визискувачів-спекулянтів. Робітники майже всі Українці, між якими є декілька свідомих і розумних одиниць, які читають робітничу пресу, належать до Р.З.Т. і до трейд-юній. Але більшість з них нічим не цікавляться, а є навіть і такі, що останній цент пропивають, в карти програють, а притім кричать, нарікають, самі не знаючи, чого вони хотять. Одні з них нарікають, що поки — мовляв не були босами-форманами наші Українці, то було ліпше в Канаді, бо чужі формани не вимагали так багато праці й писали багато "овертайму". Другі нарікають знов на іміґрантів, буцім-то вони відобрали їм працю і знизили платню, а то тим більше, що іміґранти знають, що біда: пережили страхіття світової війни, голод і нужду, знають шанувати свій гірко запрацьований цент, не сідають з пяницями за один стіл і в тім саме, найгірша їх "провина". Але що до іміґрантів, то я отверто можу сказати, що в нашій місцевости більша часть іміґрантів є з'орґанізована. Старі Канадійці нічого й чути не хочуть про орґанізацію. Вони вже все знають, все розуміють. Сказати йому щобудь про орґанізацію, то він відповість, що він тоді буде до неї належати, як вона перша поможе йому, а не він їй. Книжки і ґазети, кажуть вони, хай читають ті, що з них жиють.

А ось недавно прийшов до мене один іміґрант — пару місяців як приїхав з краю, і просив визичити йому книжок і ґазет до читання. Ну й за щож на него нарікати? За те, що він іміґрант? Незабувайте, товариші, що й ви вчера були іміґрантами. Вас так само загнала сюди біда за куском хліба, як і сегоднішнього іміґранта. А чи ви й зараз не є іміґрантом, хоч ви по двацять літ в Канаді, і чи ви маєте горожанство? Бачите, ви на словах Канадійці, а на ділі іміґранти. Чи можна за те нарікати на іміґранта, що він вчиться, орґанізується? Таж тепер наука світ завойовує! Приглянімося иншим: чому так багато книжок і ґазет читають державні урядовці, адвокати, судді, біскупи і пани взагалі?

Тож до них йдуть цілі стирти ґазет з усіх кінців світа! На щож вони читають? Таж вони вже вчені і не вчаться, як боротися за кусок хліба, бо вони його мають подостатком, гуляють в ньому, мають багацтва, мають добре плачені посади, всего до схочу, ну й на щож їм читати? Еге-ж вони слідять за ходом часу, за світовими подіями, приглядаються, чи ще не висмикується з їх шнурка Іван, як що нехоче привязаний сидіти, щоб йому зараз карк скрутити. Знають вони цінити друковане слово. А нам, шуфлярам, нічого не треба!? Не треба ґазети, ми вже все знаємо!? "От, як-би не ті формани та не іміґранти, тай так дуже добре нам було-б", кажете ви.

Не винні нам, товариші, формани ані іміґранти, а винні самі ми. Передовсім треба читати робітничі ґазети, книжки, орґанізуватися і спільними силами боротися за наші інтереси. А як що будемо чекати, щоб перше помогла орґанізація нам, а опісля ми їй, то скорше поможе нам з кадильниці попіл.

І. Ф—ак.

ДЕРЖАВА В ДЕРЖАВІ.

Повел Ривер, Б. К.

На тихо-океанськім побережу, між містами Венкувер а Прінц-Руперт багато місцевостей, які нагадують колишні, середньо-вічні, феодальні держави. В тих місцевостях пани мають абсолютну контролю над життям робітників.

Найбільші з тих місцевостей: Британія - Майнс, Повел - Ривер, Ошен-Фалс, Порт - Еліс і Онійокс. Декотрі з наведених місцевостей мають по кілька тисяч населення. Всьо, що в тих містечках знаходиться належить 'Зб компанії.

Тепер скажу дещо про Повел-Ривер, місцевість в котрій я переживаю.

Тут побудовано папірню, що почала працювати 1912 р. З початку була це мала фабрика, що продукувала пару сот тонів паперу денно. Але папірня давала такі гарні прибутки, що компанія почала систематично розбудовувати підприємство та будувати багато хатів для помешкання, щоби уникнути, таким чином, податку від приходу. Тепер це є одна з найбільших фабрик паперу в Канаді, вартости 25 міліонів дол. Переводиться гарячкова раціоналізація підприємства. Вкладають нові машини, зменшують число робітників. Майже кожного тижня відправляють робітників з роботи.

Минулого року встановлено дві нові машини (що виробляють папір), останнього слова в техніці, при помочи яких продукція паперу майже подвоїлась, а робітників працює менше ніж перед тим.

Працює тут тепер 1,400 робітників, які продукують пересічно 475 тонів паперу денно. Ціна паперу від 35 до 90 доларів за тон, пересічно 50 доларів, що робить 23,750 доларів денно. Найбільше є таких робітників, що одержують $3.84 і $4.24 денно. Є деякі фахові робітники, що одержують більше від 5 дол., але це не значна скількість. Скажім, що кожний робітник одержує 5 дол. денно, щоб вирівняти ріжницю тих, що одержують більше від 5 дол. Це зробить 7,000 доларів на платню денно. Отже тут не трудно побачити ту поважну ріжницю між вартістю денної продукції, а заробітною платнею.

Правда, що з цеї ріжниці треба заплатити за сирівець і на з'уживання машин, але це не багато змінить цифри. Та ще ще не все. Всі ті речі, що потрібні робітникам для життя, є в руках компанії. І помимо того, що перевіз товарів з Венкувер дуже мало коштує (52 ц. за 100 фунтів), споживчі продукти дорожчі тут на 50 процент. Рент за помешкання виносить пересічно 28 дол. на місяць. Отже за посередництвом склепів (на які компанія має абсолютний монополь) і ренту компанія відбирає назад від робітника навіть ту мізерну платню, яку він одержує.

Говорив я з деякими робітниками, що працюють тут вже по кілька років. Розказували, що так доробились, що коли-б стратили роботу, то не мали-б навіть з чим виїхати в другу місцевість. І не диво, коли подумаєш, що така маса робітників, а нема ніякої орґанізації, навіть трейд - юнії немає.

Бойко.

КОНЦЕРТИ ВІННІПЕҐСЬКОЇ МАНДОЛІНОВОЇ ОРХЕСТРИ.

Дальші великі концерти вінніпеґської Дівочої Мандолінової Орхестри під проводом тов. Н. Гоцуляка відбудуться в таких місцевостях:

В САЛТ СЕЙНТ МЕРІ, ОНТ., в Фінляндськім Робітничім Домі в середу, 20. липня в год. 8.30 вечером.

В САЛТ СЕЙНТ МЕРІ (БЕЙ ВЮ), ОНТ., в Українськім Робітничім Домі в четвер, 21. липня, в годині 8.30 вечером.

В ЕСПАНОЛА, ОНТ., в Ріджент Театрі в пятницю, 22. липня, в годині 8.30 вечером.

В КРЕЙТОН МАЙНС, ОНТ., в Фінляндськім Робітничім Домі в суботу, 23. липня, в годині 8.30 вечером.

В СОДБОРИ, ОНТ., в Ріджент Театрі в понеділок і вівторок, 25 і 26. липня, по полудні й вечерами.

В КОНІСТОН, ОНТ., в Українськім Робітничім Домі в середу, 27. липня, по полудні в 1. годині і вечером в 8. годині.

В СОДБОРИ, ОНТ., в Українськім Робітничім Домі в четвер, 28. липня, в 8. годині вечером.

В ТОРОНТО, ОНТ., на радіостації C.K.C.L. в пятницю, 29. липня, в годині 8. вечером.

В ТОРОНТО, ОНТ., в Маргарет Ітон Салі, ріг вулиць Йондж і МекҐіл, в суботу, 30. липня, в годині 8.30 вечером.

Програми концертів дуже багаті. В них входять клясичні твори визначних композиторів німецьких, італійських і ин., найкращі твори українських композиторів та народні пісні, танки. Тож ніхто з українських жителів згаданих місцевостей не повинен оминути цих концертів.

Едмонтон, Алта.

До Ц. В. К. ТУРФДім в Вінніпеґ, Ман.

Дорогі Товариші:

В нас відбулося весілля т. Степана Михайлюка з т-кою Донною Юрійчук, підчас якого зложили весільні гості $24.00 на ціль Вищого Освітнього Курсу, який має роспочатися цеї осени в Вінніпеґу.

Жертвували по $5.00: Степан і Донна Михайлюки та Манолій Ткачук; по $1.00: Іван і Анна Вірстюки, Дм. і Д. Семенюки, Сепневичі, М. Стефанюк, І. і А. Харуки, О. Шидловський, П. Морис та О. і М. Юрійчуки; по 50 ц.: І. Сембай, І. Проданюк, М. Тимчук, Ф. Сторощук, В. Унгурян, Федина, Н. Стефанець, Ст. Чабан; по 25 ц.: Шовкоплес, Л. Мигович, О. Бакаляр, В. Гнидка, Ст. Турик, т-ка А. Коновал, Ст. Гриців і Семкович.

Всім жертводавцям щира подяка, а молодим всего доброго.

Весільний.

ДАЄ ОСТАННІЙ ДОЛАР НА У.Р.Д. В ТОРОНТО.

Буенос Айрес, Аргентина.

Дорогі Товариші!

Щоби бути з вами в контакті та інформувати Вас про тутешнє погане життя робітничої кляси, я старався досі перебувати близько головного міста Буенос Айрес та робити хоч-би за якунебудь платню. Одначе тут зараз таке безробіття, що я ніяк не в силі тут вдержатись і мусів вкінці вдатись на аґенцію, щоб дістати працю, де-б вона й не була. Одержавши таку працю далеко в степу на одній фармі за 40 пезів в місяць і харч, я завтра вже вибираюсь в дорогу. Впрочім, не мені одному судилась така доля, бо тисячі таких, як я, мусять продавати себе під такими самими услівями.

Перед моїм виїздом ділюся з Вами моїм останнім грошем, бо знаю на яку ціль Ви його обернете. Приймітьже, дорогі товариші, цю дрібну лепту — бо всього один долар, на будову У.Р.Д." в Торонто.

З товариським привітом,

П. Роздольський.

ПІКНІК — ПІКНІК! — ПІКНІК!

Старанням Польського Робітничого Товариства у Вінніпеґу відбудеться в неділю, 17. липня ц. р. на Морс Плейс

МАСОВИЙ ПІКНІК-ПРОГУЛЬКА.

На пікніку не забракне смачних перекусок й холодних напитків. Будуть ріжні спортові гри й буде приґравати добірна музика.

Як їхати: — Беріть кару Морс Плейс і їдьте нею аж до кінця. Там будуть наші представники, які покажуть вам дорогу на пікнік.

Комітет.

ПОШУКУЮ свого знайомого Ігнатія Кузьмовича Трача, з дер. Закупної, Чемеровецького района, Каменець-подільського округа. Хто знавби про него, або він сам, прошу зголоситися на слідуючу адресу:

Paul Muriek;
(87) Artland, Sask.

ПОШУКУЮ в важній справі свого брата Василя Коссака, з села Біла, повіт Чортків, Галичина. Хто знавби його адресу, або він сам, прошу зголоситися на адресу:

Mike Kossak,
(85) Taschereau, Que.

АПТОН СІНКЛЄР.

МЕНЕ ЗОВУТЬ ТЕСЛЕЮ.

(Переклав з анґлійського Евген Касяненко.)

(Продовження.)

Не в насильстві, але в одностайності і в братерстві лежить ця путь! Хай багаті йдуть собі геть, — до запевненого їм прокляття, що вже чекає на їх. Не загиджуймо наших рук їхньою кров'ю!

І він велично простяг руки знову.

— Оступіться! Дайте їм дорогу!

Не вся юрба зрозуміла його слова, але все-ж значна частина, і вона подала приклад. В мертвій тиші оступилася юрба з боків автомобіля і спереду. Тіло вбитої дитини витягли спід коліс, поклали на пішоход і вкрили піджаком. Після цього Тесля сказав Стебінзам:

— Дорога вільна перед вами. Сідайте.

Приглушені переляком і здивованням усі четверо послухались, а Тесля знову підніс голос:

— Кровопивці й людожери, ідіть своїм шляхом! Йдіть назустріч вирокові, виданому паразитам історією!

Мотор загув і машина рушила. Серед юрби колихнулося глухе ремство, стогін лютости й нездійсненої помсти, але в гору не знеслося ні одної руки. Автомобіль виїхав без перешкоди і хутко зник у далечині. Тесля-ж став на стопчика і почав соціялістичну промову до збіговиска Мексиканців і Італійців.

XXI.

Він спинився тільки тоді, коли якась жінка, пропхавшись крізь юрбу, схопила його за руку.

— Пане! Моя дитина! — схлипнула вона. — Побита дитина!

І Тесля сказав юрбі:

— Хвора дитина потребує мене. Я мушу йти.

Люде юрбою сунули за ним, але він додав:

— Вам не можна заходити в хату. Дитина потребує повітря.

Він зайшов у помешкання, спустився на коліна біля ліжка і поклав руки на лоба дитини. Мати, крихкотіла темна Мексиканка, присіла коло його ніг, не зважуючись доторкнутися ні до Теслі, ні до дитини; вона лише переводила очі з одного на другого, ламлючи руки в роспучливім переляці.

Дитина очуняла й розкрила очі. Їй, певно, вподобалося те, що вона побачила, бо вона поворухнулася, оглядаючись, і ніжна, глибока й без кінця сумна посмішка заграла на її личку, — посмішка дитини, що ще ні разу за своє життя не бачила, може бути, доброї їжі. "Який гарний"! — прошепотіла вона; а мати, почувши цей голос, знову голосно заридала, вхопила вільну руку Теслі і вкрила її цілунками й слізми.

— Все гаразд, — сказав він. — Все гаразд. Він одужає, не бійтеся, — і, посміхнувшись до дитини, додав: — Тепер тобі краще. Більше не буде так боляче.

А мені зауважив:

— Чи є на світі щось ніжнішого за дитину?

Люде, що купчилися в дверях, оповіли иншим, що бачили; на дворі голосно загомоніли, але ввесь цей гомін покрив голос якоїсь жінки: вона вимагала, щоб її було впущено. Їй дали пройти, і вона ввійшла з вузлом на руках; коли його було розмотано, там знайшлося хоре немовлятко. Я не знав, на що було воно хоре, як не знала, мабуть, і мати; та Тесля тим, видно було, не турбувався. Жінка припала йому до ніг, благаючи. Але він звелів їй устати, взяв дитину на руки, уважно оглянув її личко і закрив очі, почавши молитву. Коли він через кілька хвилин віддав дитину матері назад і вона теж оглянула її, то може щось й справді сталося, або їй тільки так здалося, але вона радісно скрикнула, знову припала Теслі до ніг, вхопила його одежу і стала цілувати її. На вулиці знову загомоніли і ріжні хорі почали проточуватися в кімнату. Через кілька хвилин тут повно стало кривих, німих і сліпих.

Перед кількома саме днями я читав про дива в Лурді. Отже, загалом я знав, що має тут статися. Я знав, що новітня наука не заперечує можливости такого лікування; вона вже вияснила, що потужний вплив на підсвідомість може будити нові життєві сили і тим цілити не тільки істеричні й нервові хороби, але також і де-які чисто фізичні. Звичайно, ніщо не могло цих темних Мексиканців і Італійців вразити дужче, як такий несподіваний прихід Теслі та його поведінка. Я розумів усе це як найкраще, — а все-ж очікував на дива майже з переляком, якось чудно й незвично тремтючи.

Та ці небуденні почування довелося мені пережити в товаристві: юрба на дверях розступилася і в хату ввійшла Мері Маґна! Вона тихо стала собі з боку, не сказавши нам ні слова, тоді як юрба боязко одним оком позирала на неї, за-горде смугляве обличчя та пишне вбрання приймаючи її за якусь чужоземну принцесу.

— Як ви опинилися тут? — прошепотів я, підійшовши до неї. І вона пояснила, що коли ми не приїхали в студію, то вона телефонувала Стебінзам, і ті оповіли їй про нещасливу пригоду.

— Вони застерігали мене, щоб я не їхала сюди, бо ця людина — страшний більшовик: він, мовляв, виступив перед юрбою з кровожерною промовою. Що він сказав?

Я почав переказувати, але чийсь пронизливий крик побив мене. В кімнату внесли хору: до неймовірности худу дівчину з паралізованими руками й ногами. Її поклали на ліжко, звідки взято вже було дитину, і Тесля поклав на неї свої руки. І одразу дівчина підвелася і стала на ноги, підкинувши руки в гору і голосно заверещавши від радости. Юрба, звичайно, підхопила, — ці прості люде завжди раді випадкові трохи покричати, — отже, в кімнаті зчинився заглушливий галас. Тесля ледве врятувався від юрби, що згамалася доторкнутися до його рук і вбрання та припадала до його ніг.

Він підійшов до нас, усміхаючись.

— Ну, як, Мері, чи це не краще, ніж грати на сцені?

— О, розуміється!... тому, хто може це робити.

— Кожен міг би, аби лише схотів, — вернув він.

— Справді? — запитала вона глибоко поважно.

— Бог є в кожній людині, — в чоловікові і в жінці.

— Чому-ж тоді не всі можуть?

— Тому, що крім бога живе в людині ще й звір. Звір — старий, рідний і дужий; а бог — новий іще, чужий і боязкий. І через ту його боязкість звір убиває його.

(Далі буде.)

В МОЛОДІ НАШЕ МАЙБУТНЄ!

Не забудьте передплатити для своїх дітей місячний журнал

"СВІТ МОЛОДІ"

що виходить у Вінніпеґу і друкує приступні для молоді статті, вірші, оповідання, забави, загадки, а особливо звертає увагу на належне виховання робітничо - фармерської молоді.

Журнал цікавий і корисний так для дітей як і для старшої молоді. В кожному числі багато ілюстрацій.

Поширюйте вістку про цей журнал! Збирайте нові передплати!

На цілий рік передплата виносить тільки 50 центів.

Поодиноке число 5 ц.

Замовлення з грішми посилайте на таку адресу:

THE YOUTH'S WORLD
Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man.